

ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਜੇ.

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ

2008 ਦਾ CWPNo 1311 6

12 ਸਤੰਬਰ 2008

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਆਰਟੀਕਲ. 226—ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 — ਐੱਸ. 13-ਏ—ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ — ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4—ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 13 ਅਧੀਨ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ 'ਤੇ ਰੋਕ-ਚੁਣੌਤੀ ਇਸ ਨੂੰ— ਕੀ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - ਹੋਲਡ, ਨਹੀਂ - ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਪੇਟੀਟਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ, 1997 (1) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 82 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। 2008 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 12039 ਵਿੱਚ 16 ਜੁਲਾਈ, 2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਅਯੋਗ ਹੁਕਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਅਧੀਨ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 8 ਅਤੇ 91

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਸਪੀਐਸ ਸਿੱਧੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰ .

ਐਨਐਸ ਵਿਰਕ, ਐਡੀ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਲਈ ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਨ.ਐਸ.ਸ਼ੇਖਾਵੰਤ।

5.5. ਗਰੇਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4, 6 ਅਤੇ 7 ਲਈ।

ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਅਧੀਨ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਹੈ। (ਐਕਟ'), ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ।

(2) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਬਸਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 7 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਜਨਰਲ ਕੈਟਾਗਰੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਜਨਰਲ ਕੈਟਾਗਰੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੋਰ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ, ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 6 ਅਤੇ 7) ਵੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਚ ਚੁਣੇ ਗਏ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 4 ਵਜੋਂ ਲੜੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੇ ਵੀ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟ 'ਤੇ ਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਕਰੀ ਦਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮਹਿਲਾ ਵਰਗ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਉਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਤਹਿਤ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ | ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 22 ਜੁਲਾਈ 2008 ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(4) ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਅਤੇ 3 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵੱਖਰੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(5) ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਅਤੇ 107 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 22 ਜੁਲਾਈ 2008 ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(7) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 2008 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 12039 ਵਿੱਚ "ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ" ਦੇ 16 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਹ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੁਲਾਈ, 2008, ਇਸ ਲਈ, ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(8) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਸ਼ਾਮ ਲਾਪਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਸਟੇਅ

ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ: -

- (9) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IX ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 243-K ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਨਿਆਂਇਕ ਰੁਕਾਵਟ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਚੋਣ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸ.

(1) 1997 (ਐਲ) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 82

1994 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਏ XII ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਸ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਗਠਨ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਉਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਰਾਹਤ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ, ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਚੋਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਆਧਾਰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਧਾਰਾ 73 ਤੋਂ 107 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ /ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ। ਸੈਕਸ਼ਨ 87 ਅਤੇ 88 ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 87 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਲਾਗਤਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਕਵਾਂ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮਨਾਮਾ/ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 101 ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਉਪਬੰਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਂ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ 1994 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 87 ਜਾਂ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ

ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 87 ਜਾਂ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਖੁਦ ਰੋਕ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 100 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। .

- (8) ਅਨੁਛੇਦ 243-0 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IX ਜਾਂ 1994 ਦੇ ਅਧਿਆਇ XII ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 101 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ।

ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦੇਣਾ ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਵੇਂ ਚਾਹਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਨੋਟਿੰਗ ਨੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅੰਤਰਿਮ ਸਟੇਅ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਬੈਲਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1994 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪੰਚ ਜਾਂ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤ।"

(9) ਜਵਾਬ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ .-ਫਿੱਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 2008 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 12039 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਲੋੜਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਿਤੀ 16 ਜੁਲਾਈ, 2008 ਦੇ ਹੁਕਮ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ P-6 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਸਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਗਲਤ ਹੁਕਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਅਧੀਨ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(10) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 21 ਜੁਲਾਈ, 2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ, ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗ਼ੁਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

11390/HC ILR—ਸਰਕਾਰ। ਪ੍ਰੈਸ, ਯੂ. ਟੀ., ਸੀ. ਐੱਚ. ਡੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ